

Załącznik do Uchwały Nr 234/XXXI/09
Rady Miejskiej w Żurominie
z dnia 28 maja 2009 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI PONIATOWO

na lata 2009 - 2015

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	4
2.	DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO	6
2.1.	Położenie geograficzne	6
2.2.	Demografia	9
2.3.	Rynek pracy	9
2.4.	Gospodarka	10
2.5.	Rolnictwo	10
2.6.	Oświata	11
02.7.	Zdrowie	11
2.8.	Pomoc społeczna	11
2.9.	Bezpieczeństwo	11
2.10.	Kultura.....	12
2.11	Sport, turystyka i rekreacja	17
2.12.	Zarys historyczny miejscowości	17
2.13.	Ważniejsze obiekty	21
2.14.	Infrastruktura techniczna	34
	komunikacja	34
	wodociągi, kanalizacja i oczyszczalnia ścieków	35
	gospodarka odpadami	35
	elektroenergetyka	36
	telekomunikacja	36
	ciepłownictwo	36
2.15.	Środowisko naturalne	36
3.	ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI PONIATOWO	39
4.	ANALIZA SWOT MIEJSCOWOŚCI PONIATOWO	41
5.	PLAN DZIAŁAŃ	44
6.	ODBIORCY PROJEKTU	45
7.	WDROŻENIE I MONITOROWANIE PLANU	45
8.	PODSUMOWANIE	46

1. WSTĘP

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”. Będzie on wytyczną dla samorządu Gminy i Miasta Żuromin przy opracowaniu kierunków rozwoju miejscowości Poniatowo.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

W ramach działania pomocą finansową zostaną objęte projekty dotyczące:

1. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
  - a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
  - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji i kultury,
2. kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
3. budowy, remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
4. odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
5. kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości Poniatowo jest obszar tej miejscowości.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT czyli mocne i słabe strony miejscowości, planowane kierunki rozwoju, przedsięwzięcia wraz z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem działań.

Plan Odnowy Miejscowości Poniatowo to dokument, który określa strategię działań w sferze społeczno-gospodarczej na lata 2009-2015. Podstawą opracowania planu jest Plan Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Żuromin w latach 2005-2006 i w latach 2007-2010 i Strategia Gminy i Miasta Żuromin do roku 2015.

Niniejszy plan jest dokumentem otwartym, dającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania i może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy UE.

Uwarunkowania Planu Odnowy Miejscowości Poniatowa polegają na tym, że ma charakter lokalny i obejmuje ograniczony teren jednej miejscowości.

Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia rozbudowy i modernizacji infrastruktury prowadzącej do wsparcia i rozwoju kultury i podniesienia estetyki miejscowości. Koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które mają prowadzić do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców. Ma pro-społeczny, pro-kulturowy i pro-gospodarczy charakter. Dzięki temu może stanowić uzupełnienie strategii rozwoju całej gminy, która zazwyczaj koncentruje się na zagadnieniach infrastrukturalnych i gospodarczych.

Celem planu jest podtrzymanie, odtworzenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania. Zaplanowane działania mają być przeprowadzone w sposób dostępny, oczekiwany i popierany przez lokalną społeczność. Jest to szczególnie ważne w sytuacji, gdy miasto oferuje konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania, co prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi do miasta.

Idea odnowy wsi wyrasta z przekonania, że odnowiona, doinwestowana i ożywiona kulturowo wieś odzyska swoją atrakcyjność jako miejsce zamieszkania, zapewni swoim mieszkańcom dobry standard i jakość życia oraz zdoła zatrzymać młodzież na miejscu. Nie jako kolejne osiedle czy wysoko zurbanizowane „mini-miasto”, ale właśnie jako „nowa wieś”, nowoczesna, lecz ceniąca i zachowująca swój wiejski charakter i kulturową specyfikę.

Plan Odnowy ma charakter „planu małych kroków” w kierunku określonych celów. Małych kroków, które podejmowane przez mieszkańców przy finansowym i organizacyjnym wsparciu Urzędu Gminy i Miasta Żuromin doprowadzić mają do trwałej poprawy miejscowych warunków życia.

Korzyści wynikające z posiadania Planu Odnowy:

1. Plan umożliwia efektywne gospodarowanie zasobami takimi, jak środowisko, zasoby ludzkie, infrastruktura i środki finansowe.
2. Zapisanie tego procesu w formie dokumentu umożliwia stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez społeczność lokalną.
3. Dokument umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie rozwoju miejscowości. Uwzględnienie różnych opinii, pomysłów i koncepcji często wymaga consensusu. Osiągnięty na drodze otwartej dyskusji pozwala na wypracowanie strategii, z którą będzie identyfikowała się społeczność lokalna.
4. Tworzenie Planu Odnowy sprzyja realistycznej ocenie mocnych i słabych stron miejscowości a przez to diagnozowanie możliwości i potencjalnych problemów w rozwoju miejscowości. W ten sposób można uniknąć wielu trudności.

Podstawą tworzenia Planu Odnowy jest wiedza o lokalnych zasobach i potencjale, zmobilizowanie ich, zainwestowanie w rozwój i stworzenie systemu działań partnerskich tak, aby uzyskać efekt wzrostu inicjatyw i kumulowania się ich skutków.

Projekt wprowadzonych do Planu zadań powstał w oparciu o wytyczne środowiska lokalnego.

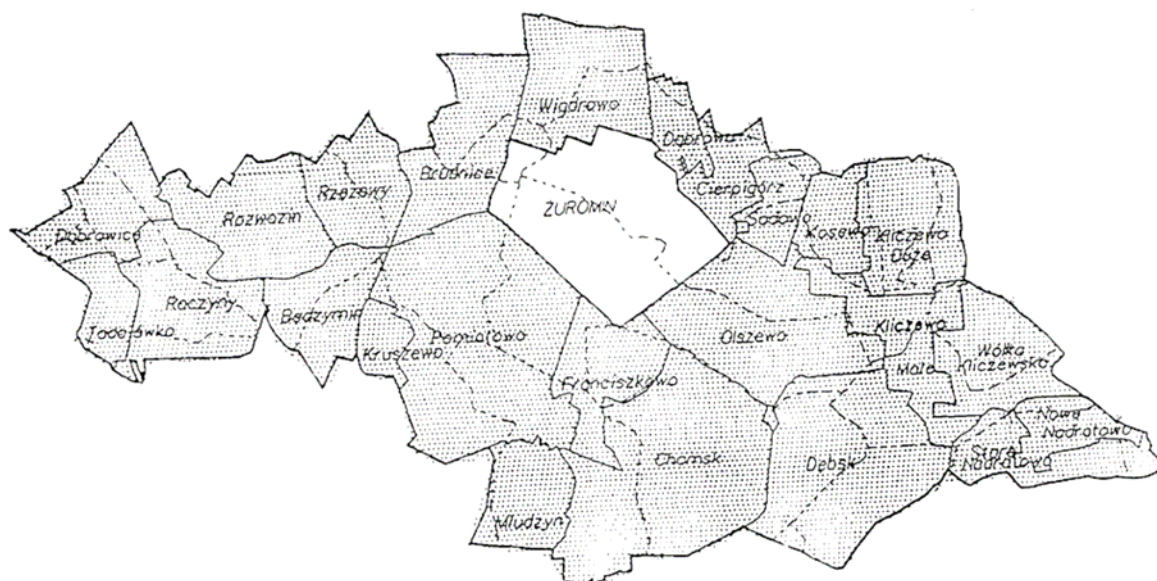
2. DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO

2.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

PONIATOWO – wieś położona na północnym Mazowszu nad rzeką Wkrą w odległości 3,5 km na południowy zachód od Żuromina na terenie Gminy Żuromin, w powiecie Żuromińskim, przy drodze Nr 563 Mława-Żuromin-Rypin i drodze powiatowej Nr 4620W w kierunku Sierpca.

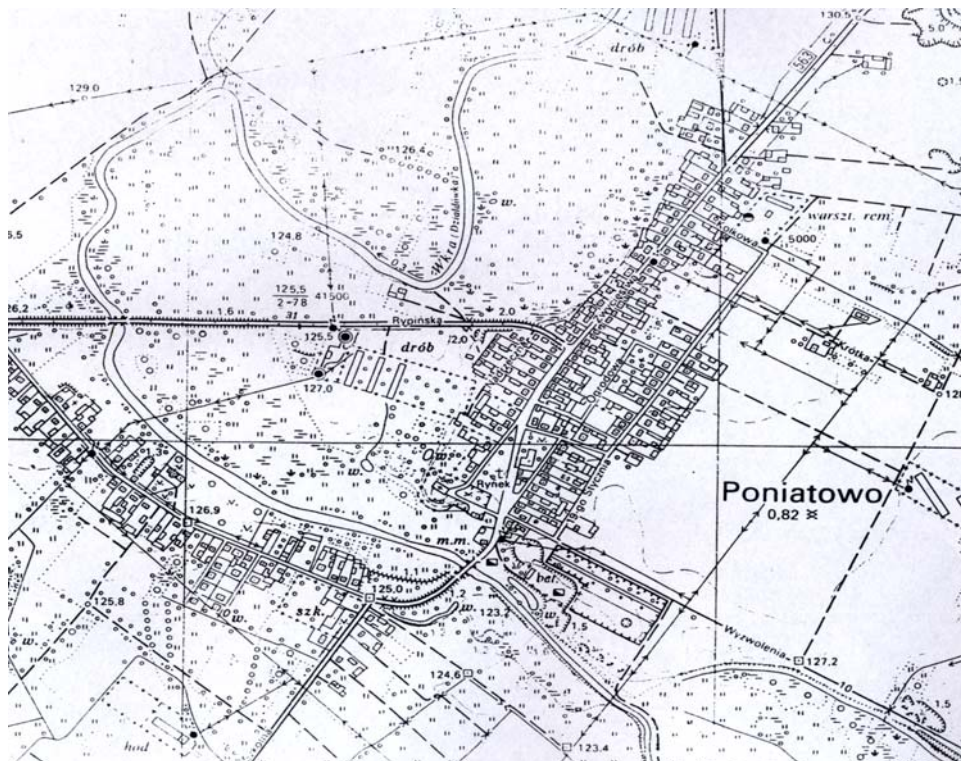
Poniatowo jest jedną z 25 miejscowości Gminy Żuromin. Zajmuje powierzchnię 1477,5 ha, co stanowi 11% powierzchni całej gminy.

Gmina i Miasto Żuromin znajduje się w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego. Żuromin położony jest w odległości 140 km od Warszawy, 70 km od Płocka, 100 km od Torunia, 100 km od Olsztyna. Gmina i Miasto obejmuje obszar 13.292 ha, z czego 1.111 ha przypada na miasto Żuromin.

Wieś Poniatowo leży nad rzeką Wkrą na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej 563 (Rypin-Żuromin-Mława) z drogą powiatową nr 4620W (Poniatowo-Lutocin-Września-Borowo).

2.2.

DEMOGRAFIA

Poniatowo zamieszkuje (stan na 31.12.2008 r.) 826 mieszkańców, w tym 431 kobiet i 395 mężczyzn co stanowi 6% mieszkańców Gminy Żuromin.

Gęstość zaludnienia wynosi 56 osób na 1 km².

2.3. RYNEK PRACY

Liczba pracujących mieszkańców Poniatowa w 2008 roku wynosiła 160 osób, w tym 66 to kobiety. Kobiety stanowiły prawie 41% ogółu zatrudnionych mieszkańców wsi.

Zatrudnienie w podziale na sektory przedstawia się następująco.

L.p.	Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1	Rolnictwo	18	13	5
2	Budownictwo	25	25	0
3	Administracja	21	6	15
4	Usługi	51	30	21
5	Przemysł	24	18	6
6	Oświata	12	2	10
7	Służba Zdrowia	9	0	9

Razem	160	100%	94	59%	66	41%
--------------	------------	-------------	-----------	------------	-----------	------------

Jak wynika z powyższych danych spośród pracujących mieszkańców najczęściej zatrudnionych jest w usługach następnie w budownictwie i przemyśle oraz rolnictwie

Liczba bezrobotnych	2006	2007	2008
Ogółem, w tym:	91	112	137
mężczyźni	40	56	56
kobiety	51	56	81

Jak wynika z powyższej tabeli w latach 2006 – 2008 liczba zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy zamieszkujących teren Poniatowa wykazuje tendencję wzrostową.

Wszystkie osoby bezrobotne są w wieku produkcyjnym.

W strukturze wieku osób bezrobotnych największą grupę stanowili ludzie młodzi, w przedziale wiekowym 18-25. Największą grupę bezrobotnych tworzą osoby bez kwalifikacji zawodowych i bez doświadczenia zawodowego.

2.4. GOSPODARKA

Na terenie wsi Poniatowo w 2008 r. zarejestrowanych było 38 podmiotów gospodarczych, w tym 1 w sektorze publicznym i 37 w sektorze prywatnym. Poniższa tabela ukazuje podmioty gospodarcze w gminie według sektorów i form prawnych.

Wyszczególnienie	Lata		
	2006	2007	2008
sektor publiczny	1	1	1
sektor prywatny	28	33	37
Ogółem	29	34	38

Największą dynamikę rozwojową w gospodarce wykazuje sektor usług i handlu. Są to na ogół drobne rodzinne firmy handlowe i usługowe.

Duży udział w ogólnej liczbie firm na terenie Poniatowa mają firmy z sekcji budownictwa.

Należy zwrócić uwagę, iż na terenie Poniatowa istnieje dużo gospodarstw z działu specjalnego produkcji rolnej. Są to głównie ферmy drobiu - 25 szt. oraz chlewnie - 5.

2.5. ROLNICTWO

Rolnictwo zarówno w Poniatowie jak i w całej Gminie Żuromin charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem gospodarstw rolnych, co wpływa na niską ich rentowność.

Na terenie wsi są 84 gospodarstwa indywidualne. Ogółem powierzchnia gruntów wynosi 608,34 ha, 526,84 użytków rolnych w tym grunty orne 320,11 ha. Są to gleby IV i V klasy bonitacyjnej. W ostatnich latach obserwuje się zalesianie słabych gleb lub ich odłogowanie.

W produkcji zwierzęcej dominującą rolę odgrywają ферmy drobiu. Ich największy rozwój na tym terenie przypadła na lata 70 ubiegłego wieku. Stanowią one główne źródło utrzymania dla mieszkańców wsi.

2.6. OŚWIATA

Na terenie Poniatowa działa 1 placówka oświatowa tj. Samorządowa Szkoła Podstawowa z sześcioma oddziałami i jednym oddziałem „0”. W szkole podstawowej pobiera naukę 74 uczniów a w oddziale „0” 13 uczniów.

W szkole pracuje 12 nauczycieli, w tym 1 nauczyciel sprawuje opiekę nad uczniami oddziału „0” .

Uczniowie Poniatowa kontynuują naukę w Gimnazjum nr 1 w Żurominie. Następnie mogą podjąć naukę w szkołach ponadgimnazjalnych: Liceum Ogólnokształcącym, w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Żurominie i w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Zielonej.

2.7. ZDROWIE

Wieś Poniatowo objęta jest opieką zdrowotną realizowaną przez Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Żurominie, który świadczy usługi zdrowotne dla mieszkańców Gminy i Miasta Żuromin i Powiatu Żuromińskiego.

2.8. POMOC SPOŁECZNA

Działaniami pomocy społecznej zarówno w Poniatowie jak i Mieście i Gminie Żuromin zajmuje się Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ośrodek spełnia funkcję koordynatora działań skierowanych do grupy osób potrzebujących wsparcia. Partnerami Ośrodka w pracy na rzecz rodziny i osób potrzebujących są: organizacje zrzeszające osoby starsze, niepełnosprawne organizacje działające w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną.

Żuromiński Ośrodek współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Środowiskowym Domem Samopomocy i Warsztatami Terapii Zajęciowej przy Caritas Diecezji Płockiej.

Obszary działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie:

- pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób
- promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
- działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości
- działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych

2.9. BEZPIECZEŃSTWO

Obszar wsi Poniatowo objęty jest działaniem Komendy Powiatowej Policji w Żurominie. Nad utrzymaniem porządku czuwa również Straż Miejska.

W zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego mieszkańców i zagrożenia klęskami żywiołowymi działa Państwowa Powiatowa Komenda Straży Pożarnej w Żurominie wspomagana jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej min. w Poniatowie, Chamsku, Młudzynie, Olszewie, Kliczewie Dużym, Dębsku, Będzynie i Rzężawach. Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Poniatowie w 2008 r. wyposażona została w nowoczesny średni samochód gaśniczy Renault.

2.10. KULTURA

Jednostką organizacyjną zajmująca się sprawami kultury w Mieście i Gminie Żuromin jest Żuromińskie Centrum Kultury, które jest samorządową instytucją upowszechniającą kulturę.

W ramach ŻCK działają zespoły tańca ludowego, tańca nowoczesnego, koła muzyczne i plastyczne. Przy ŻCK działa miejska orkiestra dęta, Klub Seniora i Koło Brydża Sportowego i Gminne Centrum Informacji.

Celem powołania i zadaniem GCI jest:

- udzielanie informacji dotyczących podjęcia pracy i nauki
- udostępnianie sprzętu komputerowego
- pomoc bezrobotnym
- usługi biurowe

ŻCK organizuje liczne imprezy kulturalne. Co roku największymi imprezami są: Dni Powiatu i Miasta Żuromin, konfrontacje taneczne „Piruet”, spotkania ze sztuką współczesną, „Majówka” dla mieszkańców Żuromina, „Sobótka” dla mieszkańców Poniatowa, obchody świąt państwowych i lokalnych. Przy ŻCK działają także młodzieżowe zespoły muzyczne.

Biblioteka Powiatowo-Miejska utrzymywana w 90% z budżetu gminy i miasta. We wszystkich szkołach wiejskich funkcjonują biblioteki. Liczba woluminów wynosi 50261. Z bibliotek w Poniatowie, Kliczewie Dużym i Chamsku mogą korzystać mieszkańcy.

Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu miasto zleca instytucjom pożytku publicznego w ramach przetargów. Zadania te realizowane są na stadionie miejskim, który został użyczony Miejskiemu Klubowi Sportowemu „WKRA - ŻUROMIN”. W ramach działalności klubu szkolone są dzieci i młodzież w sekcjach piłki nożnej żaczków, trampkarzy i juniorów. W 2009 roku wniosek do programu „Moje Boisko Orlik 2012” złożony przez Burmistrza GiM Żuromin został przyjęty do realizacji przez Zarząd Województwa Mazowieckiego, w ramach którego będzie wykonane boisko do piłki nożnej o nawierzchni „sztuczna trawa” i boisko do piłki koszykowej i siatkowej o nawierzchni z poliuretanu.

W 13 wsiach funkcjonują Domy Ludowe. W 2 znajdują się świetlice, w których dzieci i młodzież mogą spędzać czas wolny po zajęciach w szkole.

W ramach imprez kulturalnych corocznie w Poniatowie organizowany jest przez Żuromińskie Centrum Kultury Dzień Świątojański.

W szkole organizowanych jest szereg imprez kulturalno-rozrywkowych, które uatrakcyjniamy zajęcia szkolne (np. kuligi, wycieczki, dyskoteki, Pierwszy Dzień Wiosny, Dzień Dziecka, Dzień Sportu itp.) Corocznie organizowany jest Bal Choinkowy, na którym przedstawiane są występy uczniów chętnie oglądane przez mieszkańców.

W celu przybliżenia zagadnień związanych z historią Ojczyzny i regionu oraz różnych tradycji i zwyczajów, przygotowywane są z udziałem rodziców apele okolicznościowe i przedstawienia.

Życie kulturalne wsi Poniatowo w dawnych czasach było bardzo bogate. W latach 1947 – 1956 działał w Poniatowie amatorski teatr. Artystyczne umiejętności ujawniły się niemal zaraz po II wojnie. Już w 1947 roku powstała grupa teatralna, której patronował ówczesny prezes OSP Jan Bandelewski. Przy współpracy z miejscowym organistą Władysławem Tyrajskim wystawiła 6 czerwca 1947 roku pierwsze widowisko pt. „Dla świętej ziemi”. Oglądali ją nie tylko mieszkańcy Poniatowa – również Żuromina, Lubowidza, Bieżunia. Potem przyszła kolej na następne premiery. Komedia „Młynarz i kominiarz”, również wystawiana wielokrotnie, sprawiła, że poniatowscy strażacy zarobili parę złotych na własne potrzeby. Zdobywali też sceniczne doświadczenie. Do roku 1956 strażacki teatr wystawił następujące sztuki: „Qui pro quo”, „Majster i czeladnik”, „Skarb Stefana Zięby”, „Posażna jedynaczka”, „Grube ryby”, „Żyd w beczce”, „Chrapanie z rozkazu”. Strażacka ekipa teatralna stanowiła w tym czasie istny teatr objazdowy. Podstawową grupę aktorów tworzyli: Zofia Kamińska, Genowefa Bogdańska, Jadwiga Piotrowska, Jadwiga Orłowska, Władysław Rogoziński, Stanisław Orłowski, Marian Serafiński, Jan Grzywński, Eugeniusz Kosin i Edward Ciarkowski. Teatr z Poniatowa objeżdżał niemal wszystkie wsie w bliższej i dalszej okolicy. Tam, gdzie nie było odpowiedniej sceny, np. w Zielonej, Gościszce, Dębsku, Olszewie, Swojęcinie, ekipa techniczna wyjeżdżała dzień wcześniej, montowała scenę, żeby widowisko odbywało się w dobrych warunkach.

Teatr zarabiał na potrzeby OSP oraz własne. W 1952 roku za zarobione pieniądze zakupiono kostiumy, pozwalające uatrakcyjnić widowiska o charakterze historycznym.

Strażacki teatr w Poniatowa funkcjonował do początku lat sześćdziesiątych, kiedy to wyparł go skutecznie teatr telewizji. Jednak jego twórcze osiągnięcia na trwale zapisały się w dziejach miejscowości i kronikach miejscowej OSP.

Grupa teatralna podczas występu

Jak w wielu polskich wsiach tak i w Poniatowie jedną z podstawowych jednostek kulturalnych jest jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, która w swych szeregach zrzesza wielu mieszkańców zarówno starszych jak i młodzież.

Historia OSP w Poniatowie (spisana w kronice OSP w Poniatowie) sięga początku roku 1918, kiedy to z inicjatywy byłego dziedzica chromakowskiego Pana Sokołowskiego, zorganizowano ochotniczą straż pożarną. Przyjęła ona wówczas nazwę „Stowarzyszenie Straży Ogniowej”. W roku swego założenia liczyła 20 członków. Z chwilą odzyskania przez Polskę niepodległości nastąpił szybki rozwój jednostki OSP Poniatowo. Strażacy wstawili się w wielu akcjach, chociaż nie posiadali jeszcze odpowiedniego sprzętu. Zorganizowali lokal, w którym można było urządzać spotkania, narady i zabawy.

W latach 1929-39 zrodził się pomysł budowy nowej remizy. Zaczęto gromadzić środki finansowe, zebrano materiał budowlany. Niestety, wybuch wojny przerwał plany, a działalność wszystkich polskich organizacji została zakazana. Niektórzy przedwojenni strażacy zostali przymusowo wcieleni do jednostki, podlegającej nadzorowi niemieckiemu. Od 1942r. nastąpiły liczne aresztowania strażaków. Jeden z nich Ignacy Piotrowski (sołtys) został publicznie powieszony w Rościszewie, inni

trafili do obozów koncentracyjnych. Remiza została zamieniona w kuźnię, a zgromadzony materiał budowlany wywieziony do Żuromina.

Po wojnie zaczęła się reaktywować jednostka straży pożarnej. 22 kwietnia 1945 r. odbyło się pierwsze zebranie, powołano zarząd, ożywiła się działalność straży – odzyskano ręczną pompę, Zbudowano drewniany barak, który pełnił rolę Domu Strażaka. W latach 50-tych nastąpił dalszy rozwój straży – zakupiono wóz bojowy o zaprzęgu konnym z motopompą (później wykorzystywano do tego celu ciągniki). W lipcu 1958r. w czterdziestą rocznicę istnienia straży odbyła się wielka uroczystość, na której odznaczono wielu strażaków medalami. W uroczystościach strażakom towarzyszyła zawsze orkiestra, która powstała w 1952r, a jej kapelmistrzem był wówczas Aleksander Słomczewski.

Orkiestra strażacka – z lewej kapelmistrz A. Słomczewski

*Wymarsz jednostki na obchody 1-Majowe na czele prezes Orłowski Aleksander
i naczelnik Bendelewski Jan*

W 1962r. nastąpiło uroczyste przekazanie strażakom sztandaru OSP. W czerwcu 1968r. podjęto decyzję o budowie nowego budynku remizy i świetlicy zwanej też Domem Kultury. 24 listopada 1974 r. odbyło się uroczyste otwarcie budynku, w którym mieściła się sala taneczna pomieszczenia straży, lokal na klub i garaże.

2.11. SPORT, TURYSTYKA I REKREACJA

Wieś Poniatowo pod względem infrastruktury sportowej posiada jedynie salę gimnastyczną oraz boisko przy Samorządowej Szkole Podstawowej. Obiekty te są dostępne dla mieszkańców. LZS

2.12. ZARYS HISTORYCZNY WSI

Początki osadnictwa w okolicy Poniatowa są datowane na XI – XII wiek. Było to osadnictwo puszczańskie, gdyż obszary te były pokryte gęstymi lasami i licznymi

bagnami. Stwarzało to dogodne warunki dla żerowania i siedlisk zwierząt. Ponadto stanowiły poważny zasób gleb nadających się pod uprawę. W te niedostępne knieje leśne zapuszczali się myśliwi już w XI wieku w poszukiwaniu zwierząt futerkowych. Wysoki poziom rzeki Wkry umożliwił im dalekie podróże. Oni to pierwsi skolonizowali te tereny, najpierw nad rzeką Wkrą, potem przenieśli swoje siedziby w głąb puszczy. Nazwa miejscowości występuje w źródłach po raz pierwszy w 1401 r. w którym biskup płocki Jakub z Korzkwi potwierdził przynależność do parafii Chamsk następujących wsi: Chamsk, Dębsk, Karniszyn, Łązek, Myślino, Olszewko i Poniatowo.

W 1520 r. wieś Poniatowo była własnością podkomorzego ciechanowskiego Pomścibora, Chamskiego protoplasty rodu Chamskich i pozostała ich własnością aż do połowy XVII wieku. W roku 1520 wioska Poniatowo otrzymała od Zygmunta Starego prawa miejskie i zwolnienie na okres 12 - stu lat od płacenia podatków.

Jako herb przyjęto wizerunek końskiej podkowy koloru złotego na niebieskiej tarczy. Miało to zapewne związek z odbywającymi się od niepamiętnych czasów targami końskimi we wsi Poniatowo.

PONIATOWO

Nadanie praw miejskich przyspieszyło rozwój miejscowości. Zaczął rozwijać się przemysł, zbudowano gorzelnię, browar, odlewnię żelaza, tartak i młyn wodny. W drugiej połowie XVI w. Miasto Poniatowo liczyło 200 mieszkańców, w XVII w. 701, w XVIII w. 400 mieszkańców. Wkrótce po lokalizacji miasta z fundacji Pawła Pomści-bora Chamskiego wybudowano kościół filialny podlegający parafii w Chamsku.

W roku 1733 Wielki Łowczy Koronny i wojewoda smoleński Michał Zdzisław Zamoyski zapisał miejscowość jezuitom. Poniatowo było niewielkim i niezbyt zamożnym miasteczkiem. Cała zabudwa łącznie z kościołem była drewniana. Liczba mieszkańców z roku 1825 wzrosła z 400 do 715 osób. Głównym zajęciem ludności była uprawa ziemi. Poniatowo utraciło prawa miejskie w drugiej połowie XVIII wieku.

W latach 1939-1940 Poniatowo leżało na terenach włączonych do III Rzeszy. Wieś otrzymała nazwę Zechlhein. Na przymusowe roboty i okopy zostało wywiezionych około 55 osób. Część z nich nie wróciła. Niektórzy zostali wywiezieni do obozów koncentracyjnych. 19 stycznia 1945 r. wkroczyła do Poniatowa Armia Radziecka - II Front Białoruski pod dowództwem marszałka K. Rokosowskiego, przynosząc wyzwolenie.

Zdjecie z okopów – mieszkańcy Poniatowa –15.10.1944r.

Miejsce kwaterunku niemieckich żołnierzy podczas II wojny światowej w Poniatowie (obecnie dom p.Lewandowskich)

W roku 1952 Poniatowo urosło do rangi Gminnej Rady Narodowej. Urząd siedzibę swoją miał w budynku przy ulicy Zwycięstwa, po szkole (szkołę przeniesiono wówczas do dworku). W roku tym została założona również poczta. W roku 1956 powstało Kółko Rolnicze dla usług wsi. W 1959 r. doprowadzono elektryczność, wkrótce też utworzono bibliotekę publiczną (p.Lewandowscy p.Orłowscy). W 1960 r. zbudowano drogę utwardzaną przez całą wieś na kierunku Żuromin – Sierpc. W 1961r. przebudowano most drewniany na most żelbetowy przy szosie Poniatowo – Będzimin, został otwarty sklep spożywczy (.

W 1962r. wybudowano „Agronomówkę”. W kwietniu 1966r. pobudowano koło młyna betoniarnię.

Poniatowo - ok. 1939-45

W 1967 roku nastąpił bardzo duży pożar, który zniszczył zachodnią stronę Poniatowa. Spłonęły budynki wraz z inwentarzem. Po pożarze wieś zmieniła swój wygląd, na miejsce starych drewnianych budynków pobudowane zostały nowe murowane. Powstały nowe osiedla: wschodnie i zachodnie oraz nadano nazwy ulicom.

W 1968 r. oddano do użytku nową szkołę, w 1971r. przeprowadzono regulację rzeki.

14 sierpnia (nastąpiło zakończenie komasacji. W tym roku uruchomiono też Spółdzielcze Zrzeszenie Rękodziela Ludowego i Artystycznego „CEPELIA” (skup mat. W 1973 r. pobudowano drugi most żelbetowy przy młynie, który zastąpił stary most dwuczęściowy spiętrzający wodę do młyna.

2.13. WAŻNIEJSZE OBIEKTY

Środowisko kulturowe miejscowości Poniatowo tworzą występujące na tym terenie obiekty zabytkowe, kulturalne i sakralne, do których należą:

KOŚCIÓŁ pod wezwaniem - **Świętego Wawrzyńca** -położony w centrum wsi po lewej stronie rzeki Wkry.

Kościół ten słynie z kultu Matki Boskiej Bolesnej. W Poniatowie kult Matki Bożej istniał już w połowie XVI w. , tzn. od zbudowania pierwszego kościoła wkrótce po akcie lokacyjnym Poniatowa. Kościół ten jednak najprawdopodobniej zniszczyli Szwedzi .

W XVIII w. ks. Paweł Słabęcki wspólnie z mieszkańcami zbudował drugi kościół. Według przekazów ksiądz ten miał też sprowadzić z Rzymu około 1645 r. obraz słynący łaskami z wizerunkiem Matki Boskiej Bolesnej (Matka Boska jest w sukience z blachy srebrnej, pozłacanej). Wokół obrazu znajduje się około 60 tabliczek wotywnych. Dwa ołtarze boczne z płaskorzeźbami Serca Jezusowego i św. Franciszka pochodzą prawdopodobnie z końca XIX w., a 6 witraży - z 1930 r. Obrazy na zasłonach są zapewne z XVIII w. (Przemienienia Pańskiego i św. Wawrzyńca), podobnie jak obrazy na zasuwach głównego ołtarza (Zdjęcie z Krzyża i M.B. Szkaplerznej).

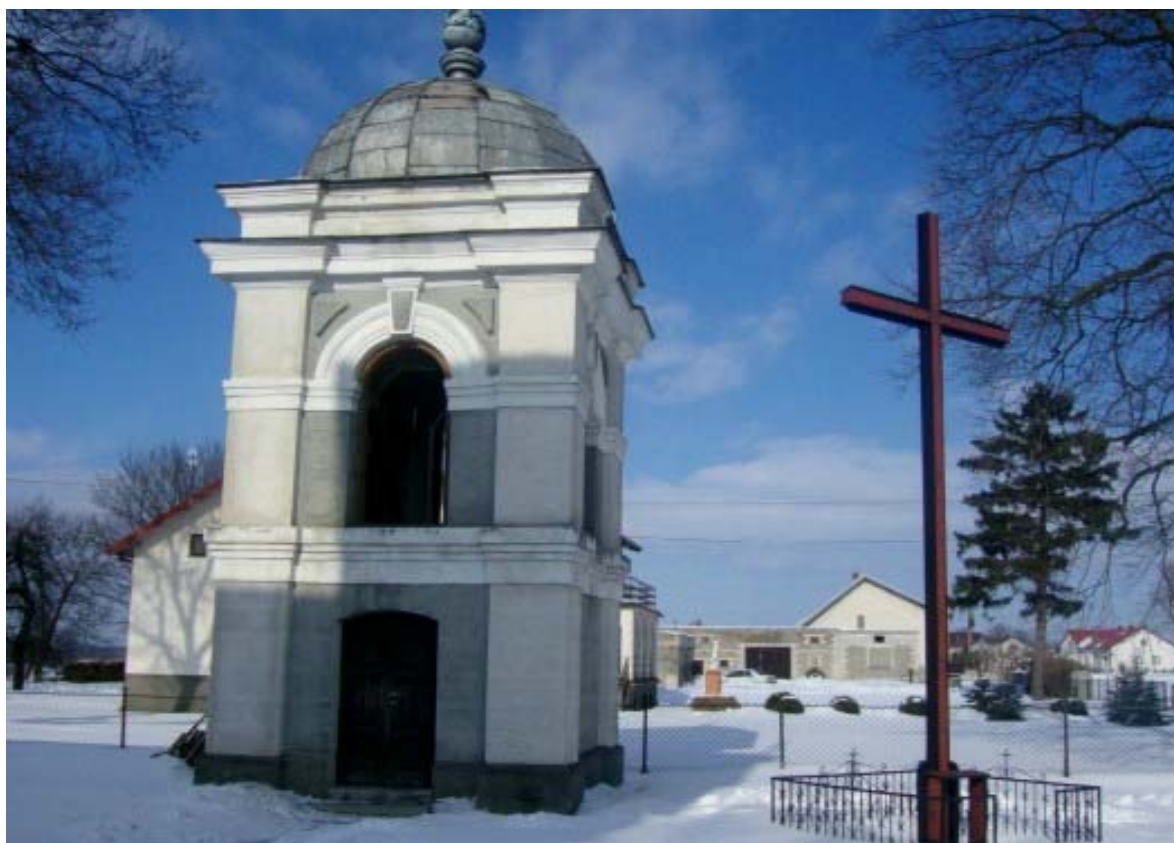

Ołtarz główny

W 1803 r. ks. Antoni Fiederowicz wybudował istniejący do dzisiaj trzeci z kolei kościół z ofiar pielgrzymów i kolatora Andrzeja Zalewskiego. Kościół ten był jedynie filią parafii Chamsk. Sytuacja taka utrzymywała się do roku 1930, wtedy nastąpiła zmiana nazwy: Parafia św. Floriana, zaś kościół jest pod we-

zwaniem św. Wawrzyńca. Kościół jest drewniany, polichromię według projektu Władysława Drapewskiego wykonano w 1930 r.

Dzwonnica wyposażona jest w trzy dzwony – pierwszy sprowadzono w 1950 r. z Ziemi Odzyskanych, drugi 1952r. ufundowało społeczeństwo i nadało mu imię *Leon*, a w 1954r. dokonano odlewu trzeciego dzwonu i nadano mu imię *Maria*.

Dzwonnica przykościelna

Na terenie wsi Poniatowa znajduje się wiele miejsc kultu religijnego między innymi przydrożne figurki.

Figurka Matki Boskiej z 1893r. –znajduje się w centralnej części Poniatowa

Figurka Matki Boskiej przy wjeździe do Poniatowa od strony Żuromina

Figurka Matki Boskiej przy drodze Żuromin-Sierpc w pobliżu szkoły

CMENTARZ GRZEBALNY - znajduje się po przeciwnej stronie Kościoła i głównej drogi z Żuromina do Sierpca. Został założony po 1833 r. , ponieważ do tego roku istniał cmentarz przykościelny (świadczy o tym pozostawiony nagrobek Wawrzyńca Lipskiego). Cmentarz ma około 2 ha powierzchni, niedawno został powiększony o nowe miejsca grzebalne. Pośrodku głównej alei znajduje nagrobek Marii Berg (z rodu Chamskich) z 1865 r. zbudowany w formie murowanej kapliczki, neogotyckiej z piaskowcową tabliczką inskrypcyjną.

Brama cmentarza grzebalnego

Nagrobek Marii Berg z 1865 r.

Niewątpliwie zwrócić tu należy uwagę na pomnik poświęcony powstańcom styczniowym. Został on postawiony jesienią 1996 r. na grobie Romualda Ostrowskiego, dowódcy oddziału powstańczego z 1863 r. Należy nadmienić, że w Poniatowie oraz w okolicach Chromakowa i Rozwozina stoczone zostały ważne bitwy w 1863 r. Powstańcy z Poniatowa zostali jednak pochowani przy wjeździe do wsi, po lewej stronie drogi prowadzącej z Żuromina. Natomiast na cmentarzu poniatowskim pogrzebanych jest 15 powstańców, którzy polegli pod Rozwozinem.

Pomnik Powstańców Styczniowych

DOM STRAŻAKA (wcześniej zw. Domem Kultury) znajduje się w centralnej części Poniatowa.

Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej

Został wybudowany i oddany do użytku w 1974 roku.

W latach 2001-2005 nastąpił gruntowny remont remizy przy dofinansowaniu z budżetu UGiM Żuromin. W głównej jednak mierze zostały wykorzystane do tego celu środki uzyskane ze sprzedaży majątku Wspólnoty Wsi Poniatowo i środki pozyskane przez Zarząd OSP z organizacji imprez kulturalnych, Dzięki temu budynek stał się atrakcyjnym miejscem do organizowania uroczystości weselnych, balów sylwestrowych i karnawałowych.

DWOREK - znajduje się na prawym brzegu rzeki Wkry.

Dworek w 1963r – mieściła się wtedy szkoła

Dworek – w 2006r.

Według zapisów powstał w pierwszej połowie XIX w. Dworek był murowany, kryty dachówką, wewnątrz znajdowały się elementy ścian drewnianych. Na folwarku istniała destylarnia, składnica wódek i browar. Źródła podają, że najpierw należał do rodziny Poniatowskich, z których pochodził Stanisław August. W 1850 r. przeszedł na własność rodziny Wołowskich, później Wiśniewskich i Bergów. Ostatnim właścicielem do 1939 roku był Kazimierz Gałczyński (przejął własność po żonie Marii z domu Kosakowska). W czasie okupacji właściciele opuścili dworek. Od 1947 roku do czerwca 1968 mieściła się tam szkoła podstawowa.

Obecnie dworek jest bardzo zniszczony i wymaga generalnego remontu.

Warto jednak zwrócić uwagę na miejsce, w którym się znajduje, a mianowicie piękny i duży park. Są tam stare drzewa, które uzyskały miano pomników przyrody i są wpisane na listę konserwatora zabytków.

Pomnik przyrody w parku –2006r.

Za dworkiem rozciąga się piękny krajobraz z widokiem na rzekę Wkrę.

Rzeka Wkra od strony dworku –2006r.

MŁYN - znajduje się nad rzeką Wkrą przy szosie Żuromin – Sierpc.

Nie ma wzmianki o tym, kiedy został pobudowany, a właścicieli zmieniał w zależności od tego, kto był właścicielem dworu, był też wydzierżawiany. Po wojnie został upaństwowiony i należał do Państwowego Przedsiębiorstwa Rejonowego Młynów Gospodarczych w Płocku, a później do Gromadzkiej Rady Narodowej w Poniatowie. Po zlikwidowaniu Rad Gromadzkich przejęła go Gmina w Żurominie. W 1971 roku po regulacji rzeki przestał funkcjonować jako młyn wodny, ale działał jeszcze jako młyn elektryczny. W latach osiemdziesiątych przestał działać. W chwili obecnej grozi mu dewastacja.

Młyn w latach 60-tych

Młyn w Poniatowie – 2006r.

SAMORZADOWA SZKOŁA PODSTAWOWA - UL. SZKOLNA 4

- usytuowana jest przy drodze Żuromin-Sierpc, w południowo-zachodniej części Poniatowa

Samorządowa Szkoła Podstawowa w Poniatowie

Budynek, w którym znajduje się obecnie szkoła został pobudowany w latach 60-tych, a oddany do użytku 15 czerwca 1968 r. – wcześniej szkoła mieściła się w dworku (1945 -1968).

Widok szkoły od strony Żuromin - Sierpc

W 2000 roku w wyniku reformy oświatowej zmieniła się struktura szkoły - z ośmioklasowej na sześcioklasową.

W 2003 roku, po zlikwidowaniu Samorządowego Przedszkola w Poniatowie oddział zerowy został przeniesiony do pomieszczeń szkolnych, które zostały wyremontowane, przystosowane i wyposażone dla potrzeb zerówki z funduszy Województwa Mazowieckiego. W 2002 roku powstała pracownia komputerowa, wyposażona w 4 komputery. W 2005 r. szkoła otrzymała nową pracownię z funduszy Wojewody Mazowieckiego. Nowa pracownia została przyłączona do Internetu.

W latach 2004-2005 szkoła została rozbudowana o salę gimnastyczną i wyposażona w odpowiedni sprzęt sportowy.

Sala gimnastyczna

W roku szk. 2005/2006 jedno z pomieszczeń szkolnych zostało zaadoptowane na bibliotekę, która została przeniesiona z budynku OSP w Poniatowie.

2.14. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

KOMUNIKACJA

Wieś Poniatowo posiada bardzo dobre połączenia komunikacyjne. Przebiegają one wzdłuż trasy komunikacji drogowej z Rypina przez Żuromin do Mławy oraz z Żuromina przez Lutocin do Sierpca.

Główne drogi dojazdowe do wsi posiadają nawierzchnię asfaltową. Ciąg drogi wojewódzkiej Nr 563 ma dobry stan techniczny, natomiast droga powiatowa obecnie posiada gorsze parametry technicznych i wymaga remontu.

We wsi znajdują się 2 przystanki komunikacji publicznej.

Teren ten obsługiwany jest pod względem transportu pasażerskiego głównie przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Mławie. Z uwagi na położenie dostępność linii autobusowych we wszystkich kierunkach jest wystarczająca.

WODOCIĄGI, KANALIZACJA I OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW

Wieś Poniatowo jest w 100 % z wodociągowaniem. Na terenie wsi znajduje się ujęcie wody wraz ze Stacją Uzdatniania Wody, z których woda rozprowadzana jest po wsi za pomocą sieci wodociągów wybudowanych w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych. Ze stacji tej zasilana w wodę jest również wieś Kruszewo.

Ujęcie wody zlokalizowane jest po zachodniej stronie wsi. Maksymalna wydajność ujęcia wynosi 3,2 m³/h, wydajność eksploatacyjna wynosi 1,93 m³/h.

W Poniatowie brak jest sieci kanalizacji sanitarnej. Ścieki magazynowane są w bezodpływowych zbiornikach nieczystości – szambach, a następnie wozami asenizacyjnymi wywożone do miejskiej oczyszczalni ścieków w Żurominie.

W planach na 2010 roku jest skanalizowanie wschodniej części wsi Poniatowa. Wtedy to ścieki zostaną przetransportowane kanałem do miejskiej oczyszczalni ścieków w Żurominie.

GOSPODARKA ODPADAMI

Na terenie gminy istnieje wysypisko odpadów w Brudnicach. W 2008 roku na wysypisku została oddana do użytku nowo wybudowana sortownia odpadów. W związku z tym teren Gminy objęty jest w pełni selektywną zbiórką odpadów. Gmi-

na i Miasto Żuromin jest wpisana do Wojewódzkiego i Krajowego Planu Gospodarki Odpadami.

Na terenie miejscowości Poniatowo odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach przez każdego mieszkańca, a następnie wywożone na wysypisko odpadów przez Żuromińskie Zakłady Komunalne.

ELEKTROENERGETYKA

Wieś Poniatowo jest dobrze wyposażona w sieć energetyczną. Każde gospodarstwo we wsi ma dostęp do elektryczności.

Wieś posiada oświetlenie uliczne dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

TELEKOMUNIKACJA

Tradycyjna sieć telekomunikacyjna na terenie miejscowości Poniatowo jest obsługiwana przez TP S.A. Z uwagi na mały dostęp do internetu szerokopasmowego mieszkańcy głównie korzystają z sieci opartej na modemach.

CIEPŁOWNICTWO

Mieszkańcy Poniatowa zarówno w budownictwie mieszkaniowym jak i usługowym są zaopatrywani w ciepło z własnych źródeł - lokalnych kotłowni w budownictwie opalanych węglem, miałem, olejem opałowym lub gazem.

2.15. ŚRODOWISKO NATURALNE

Poniatowo położone jest nad rzeką Wkrą. Teren Poniatowa ma charakter równinny ciągnący się wzdłuż do rzeki Wkry oraz 2 dróg wojewódzkiej Nr 563 i powiatowej.

W Poniatowie znajduje się teren objęty ochroną konserwatorską XIX w. park podworski, z pomnikami przyrody wpisanymi do rejestru w roku 1982 są to: jesion wyniosły – *Fraxinus excelsior* (358 cm obwodu) oraz lipa drobnolistna – *Tilia cordata* (355 cm obwodu), olsza czarna – *Alnus glutinosa* (357 cm obwodu – 1982 r.).

Analizowany teren położony jest w dolinie rzeki Wkry, będącej obszarem podlegającym ochronie prawnej w związku z ustanowionym obszarem specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki PLB 140008, jak również znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry.

Obszar Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry ustanowiony został rozporządzeniem Nr 23 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry, na podstawie art.23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody¹.

Obszar całkowitej powierzchni 28206,9 ha położony w granicach powiatu żuromińskiego w mieście Biezuń i gminach: Biezuń, Żuromin, Lutocin i Lubowidz.

Obszar Chronionego Krajobrazu Międzyrzecze Skrwy i Wkry stanowią tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Nadzór nad Obszarem sprawuje Wojewódzki Konserwator Przyrody.

Analizowany teren zlokalizowany jest w obszarze doliny rzeki Wkry, w wyznaczonym obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki w regionie: - ciechanowsko-płockim i elbląskim.

Obowiązek utworzenia na terytorium Polski Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 wynika z zobowiązań podpisanych przez Polskę w traktacie akcesyjnym krajów członkowskich Unii Europejskiej. Podstawę prawną sieci NATURA 2000 stanowią dwa akty prawne: Dyrektywa Rady 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 roku o ochronie dzikich ptaków, tzw. Dyrektywa Ptasia, oraz Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 roku o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. Dyrektywa Siedliskowa.

Idea sieci NATURA 2000 zrodziła się w celu utworzenia i utrzymania systemu obszarów, połączonych korytarzami ekologicznymi, tworzących razem spójną funkcjonalnie sieć ekologiczną. Podstawowe zadanie tej sieci to utrzymanie różnorodności biologicznej przez ochronę najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, ale również najbardziej typowych, wciąż jeszcze powszechnych układów przyrodniczych, charakterystycznych dla danych regionów biogeograficznych.

Głównym celem utworzenia i utrzymania obszarów specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 jest ochrona populacji dziko żyjących ptaków oraz zachowanie ich siedlisk w nie pogorszonym stanie. W obszarze specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 ochronie podlegają ptaki, ich jaja, gniazda i siedliska. Dyrektywa Ptasia nakłada obowiązek utworzenia systemu ochrony określonych populacji ptaków realizowanego poprzez zakaz:

- 1) umyślnego zabijania lub chwytania jakąkolwiek metodą ptaków objętych ochroną;
- 2) umyślnego usuwania, niszczenia lub uszkodzenia ich gniazd i jaj,
- 3) zbierania jaj tych ptaków w naturalnych siedliskach oraz zatrzymywania tych jaj nawet jeśli są puste;
- 4) umyślnego płoszenia tych ptaków, zwłaszcza okresie lęgowym i wyprowadzanie młodych w takim zakresie, w jakim płoszenie to miałyby znaczenie ze względu na cele niniejszej dyrektywy;
- 5) przetrzymywania ptaków z gatunków, na które polowanie lub których chwytanie jest zabronione;

Gatunki ptaków podlegające ochronie i określone jako występujące w obszarze specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 Doliny Wkry i Mławki to:

1. Batalion
2. Bąk
3. Bielik
4. Błotniak łąkowy
5. Błotniak stawowy
6. Błotniak zbożowy
7. Bocian biały
8. Bocian czarny
10. Czapla purpurowa
11. Kropiatka
12. Lerka
13. Łabędź czarnodzioby
14. Łabędź krzykliwy
15. Orlik grubodzioby
16. Orlik krzykliwy
17. Rybitwa wielkodzioba
18. Rybitwa rzeczna
19. Rybitwa wielkodzioba
20. Siewka złota
21. Sowa błotna
22. Świergot polny
23. Zimorodek

24. Żuraw.

Ponadto na tym terenie chronione są ssaki tj. bóbr europejski i wydra.

Istotnym elementem środowiska przyrodniczego i krajobrazu jest szata roślinna. Najcenniejszym jej składnikiem są lasy, które zajmują szczególną rolę w środowisku przyrodniczym, zapewniają zdolności produkcyjne i trwałość środowiska przyrodniczego, a jednocześnie są najskuteczniejszym czynnikiem kształtującym to środowisko.

Główne źródła zagrożenia dla jakości powietrza na analizowanym terenie stanowią:

- źródła punktowe związane z energetycznym spalaniem paliw z trzonów kuchennych, kotłowni domowych i drobnych zakładów obsługi rolnictwa,
- źródła liniowe związane z komunikacją,
- źródła powierzchniowe niskiej emisji rozproszonej komunalno-bytowej i technologicznej – z kurników, chlewni, obór, silosów na kiszonki.

Powiat żuromiński włączono do strefy ciechanowsko-mławskiej oraz do strefy mazowieckiej. W wyniku dokonanej oceny jakości powietrza dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne w obrębie strefy ciechanowsko-mławskiej zidentyfikowano przekroczenia standardów emisyjnych dla Pyłu PM10 wg kryteriów ochrony zdrowia. Strefę tę wobec tego zakwalifikowano do strefy C. Dla pozostałych zanieczyszczeń (SO₂, NO₂, benzen, ołów i CO) standardy emisyjne były dotrzymane.

Największym zagrożeniem dla zanieczyszczenia gleb jest skażenie środkami chemicznymi roślin, oraz wylewaniem nieczystości płynnych na pola. Ponadto na terenach wzdłuż dróg o nasilonym ruchu tj. droga wojewódzka Nr 563 oraz powiatowa istnieje zagrożenie skażenia ołowiem.

3. ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI

Informacje na temat podstawowych zasobów charakteryzujących sołectwo Poniatowo zostały sporządzone na podstawie analizy, która przybliży obserwatorowi zewnętrznemu obecny stan wsi i obrazuje w pewien sposób moment rozwoju, w jakim obecnie się ona znajduje.

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

W analizie zasobów brano pod uwagę następujące rodzaje zasobów:

- ✓ środowisko przyrodnicze,
- ✓ środowisko kulturowe,
- ✓ dziedzictwo religijne i historyczne,
- ✓ obiekty i tereny,
- ✓ gospodarka, rolnictwo,
- ✓ sąsiedzi i przyjezdni,
- ✓ instytucje, ludzi, organizacje społeczne.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu				X
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			X	
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)		X		
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				X
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)				X
- osobliwości przyrodnicze				X
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)				X
- podłoże, warunki hydrogeologiczne			X	
- gleby, kopaliny		X		
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe		X		
- walory zagospodarowania przestrzennego			X	
- zabytki			X	
- zespoły artystyczne	X			
Dziedzictwo religijne i historyczne				
- miejsca, osoby i przedmioty kultu	X			
- święta, odpusty, pielgrzymki			X	
- tradycje, obrzędy, gwara		X		
- legendy, podania i fakty historyczne		X		
- ważne postacie historyczne	X			
- specyficzne nazwy	X			
Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową			X	
- działki pod domy letniskowe		X		
- działki pod zakłady usługowe i przemysł			X	
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	X			
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuź-	X			

nie, młyny)				
- place i miejsca publicznych spotkań			X	
- miejsca sportu i rekreacji		X		
Gospodarka, rolnictwo				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)			X	
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	X			
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X			
Sąsiedzi i przyjezdni				
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)				X
- ruch tranzytowy			X	
- przyjezdni stali i sezonowi		X		
Instytucje				
- placówki opieki społecznej	X			
- szkoły			X	
- Dom Kultury	X			
Ludzie, organizacje społeczne				
- OSP				X
- Stowarzyszenia	X			

4. ANALIZA SWOT MIEJSCOWOŚCI PONIATOWO

Kierując się zasadami przyjętymi dla kreowania strategii w otoczeniu samorządowym posłużono się narzędziem planistycznym, jakim jest analiza SWOT. Jest to analiza mająca na celu przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów oraz ustalenie słabych i mocnych stron miejscowości oraz najbliższego otoczenia społeczno-gospodarczego, infrastrukturalnego i przyrodniczego, które przekłada się bezpośrednio na szanse i/lub zagrożenia wsi w planowanym okresie perspektywicznym.

Analiza SWOT przeprowadzona w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego związanego z przeprowadzeniem diagnozy sytuacji wsi, pozwoli na uzyskanie opinii, spostrzeżeń, wniosków i uwag odnośnie stanu wyjściowego. Zdobyta wiedza umożliwi przeprowadzenie dyskusji na temat wewnętrznych atutów, możliwości i pozytywnych cech wsi umożliwiających podejmowanie skutecznych działań służących rozwojowi społeczno-gospodarczego.

Wiele uwagi poświęcono także czynnikom hamującym tę działalność. Dyskusja na temat pozytywnego i negatywnego wpływu otoczenia zewnętrznego na proces tworzenia warunków do wzrostu konkurencyjności regionu wiejskiego dotyczyła określenia okazji, możliwości i szans oraz zagrożeń związanych z planowaniem, organizacją, zarządzaniem, a zwłaszcza finansowaniem działań ze środków zewnętrznych w tym z Unii Europejskiej.

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

MOCNE STRONY

1. Miejsce kultu religijnego.
2. Posiadanie zabytków architektury.
3. Rezerwy terenowe pod rozwój nowych inwestycji.
4. Wysoki stopień zwodociągowana, dobrze rozwinięta sieć elektro-energetyczna.
5. Dobre położenie w bliskości aglomeracji miejskiej.
6. Dobry układ sieć dróg.
7. Dobry stan środowiska naturalnego.
8. Korzystne położenie geograficzne – nad rzeka Wkrą
9. Istnienie potencjału dla inicjatyw społeczno kulturalnych (szkoła, OSP).
10. Prężnie działająca Ochotnicza Straż Pożarna, zarówno w sferze ratownictwa ogniowego, jak i w sferze społeczno-kulturalno-oświatowej.
11. Istnienie Samorządowej Szkoły Podstawowej.
12. Zaangażowanie społeczeństwa w rozwiązywanie problemów społecznych (Rada Rodziców, Rada Parafialna)

SŁABE STRONY

1. Nienajlepszy stan techniczny Sanktuarium.
2. Brak sieci kanalizacyjnej obejmującej całą miejscowość.
3. Nienajlepszy stan techniczny dróg lokalnych.
4. Brak wystarczającej ilości chodników.
5. Niewystarczająca baza szkolna oraz brak boiska sportowego.
6. Brak podmiotów gospodarczych będących motorem rozwoju i źródłem utrzymania dla miejscowej ludności.
7. Niedostateczna ilość lokalnych inwestycji.

8. Brak zaspokojenia potrzeb w zakresie turystyki. Brak infrastruktury turystycznej.
9. Niedostateczny wybór form kształcenia pozalekcyjnego.

SZANSE

1. Możliwość uzyskania środków z funduszy Unii Europejskiej.
2. Sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich ze strony rządu i władz wojewódzkich.
3. Wykorzystanie terenów leśnych i zabytkowych do podniesienia atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej (rewitalizacja parku dworskiego oraz dworku).
4. Poprawa stanu nawierzchni ulic w centrum wsi (budowa dróg, parkingów i chodników)
5. Uaktywnienie usług w gospodarstwach agroturystycznych.
6. Budowa kanalizacji sanitarnej.
7. Wzrost zainteresowania społeczeństwa udziałem w imprezach i szukaniu sposobów pozyskiwania środków finansowych.
8. Produkowanie żywności ekologicznej na potrzeby gospodarstw agroturystycznych.
9. Proste przetwórstwo w celu wytworzenia potraw regionalnych.

ZAGROŻENIA

1. Niestabilny system prawny, szczególnie podatkowy w Polsce.
2. Trudno dostępny pieniądz (niestabilność kredytowa i bankowa).
3. Niestabilność gospodarcza i polityczna państwa.
4. Duża konkurencja w zakresie pozyskiwania środków unijnych.
5. Migracja młodzieży związana z edukacją i poszukiwaniem pracy.
6. Nie jasna sytuacja finansowa w zakresie rozwoju turystyki i gospodarki.
7. Brak środków z budżetu Gminy i Państwa na realizację zadań z zakresu tworzenia infrastruktury.
8. Brak środków w indywidualnych gospodarstwach na modernizację i rozwój gospodarstw.
9. Niska dochodowość w rolnictwie

5. PLAN DZIAŁAŃ

Zapisy zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Poniatowo spełniają warunek zgodności z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju gminy tj. Strategią Rozwoju Gminy i Miasta Żuromin, Planem Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Żuromin, dokumentami strategicznymi powiatu i województwa oraz zapisami strategii Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007 – 2017. Cele i zadania określone w Planie Odnowy Miejscowości Poniatowo są wewnętrznie zgodne a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu.

Niniejszy dokument określa cele rozwojowe, a następnie zadania jakie powinno się zrealizować w ciągu najbliższych lat, aby poprawić sytuację społeczno-gospodarczą miejscowości. W celu stworzenia zbioru inwestycji, działań i zadań, jakie należy przeprowadzić w okresie krótkoterminowym i perspektywicznym na terenie wsi posłużono się przede wszystkim sugestiami mieszkańców oraz wynikami analizy SWOT.

Planowanymi do realizacji zadaniami we wsi Poniatowo są więc:

Lp.	Nazwa zadania	Opis zadania	Termin realizacji	Koszt
1.	Zagospodarowanie terenu Plac Rynek	Budowa alejek, aranżacja zieleni, budowa oświetlenia.	2010 -2011	450 000 zł
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej	Budowa sieci tranzytowej Żuromin-Poniatowo i przepompowni ścieków. Budowa sieci kanalizacyjnej na osiedlach mieszkaniowych.	2010 - 2012	3 150 000 zł
3.	Budowa boiska wielofunkcyjnego przy SSP w Poniatowie	Budowa boiska o nawierzchni poliuretanowej	2009 - 2011	260 000 zł
4.	Oświetlenia ulic	Budowa i rozbudowa oświetlenia na osiedlach mieszkaniowych	2010 - 2012	60 000 zł
5.	Budowa chodników	Budowa chodników przy ul.Parkowej, 19-Stycznia, Osiedlowej. Przebudowa chodników przy ul.Plac Rynek	2010 - 2013	220 000 zł

6.	Budowa dróg na osiedlach mieszkaniowych	Położenie nawierzchni asfaltowych na osiedlach mieszkaniowych.	2009 - 2013	500 000 zł
7.	Zagospodarowanie terenu szkolnego.	Budowa ogrodzenia szkoły. Budowa placu przed szkołą, budowa dróg wewnętrznych. Budowa placu zabaw.	2009 -2013	250 000 zł
8.	Budowa punktów świetlnych - oświetlenie ścieżki rowerowej Żuromin-Poniatowo	Montaż 36 punktów oświetleniowych.	2009 -2010	120 000 zł
9.	Budowa drogi Poniatowo-Brudnice	Dokumentacja, wykup gruntu budowa drogi	2013	550 000 zł
10.	Budowa drogi i ścieżki rowerowej Poniatowo - Franciszkowo	Budowa drogi i ścieżki	2010	3 300 000 zł
11.	Rewitalizacja parku przy ul. Parkowej	Dokumentacja rewitalizacji i realizacja inwestycji	2012 -2015	1 500 000 zł

6. ODBIORCY PROJEKTU

Odbiorcami projektu są mieszkańcy wsi Poniatowo, przejezdni oraz rodziny lokalnych przedsiębiorców i inwestorów. Ponadto projekt będzie oddziaływał na okoliczne sołectwa.

7. WDROŻENIE I MONITOROWANIE PLANU

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie Uchwałą Zebrania Wiejskiego i zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej.

Wdrażanie Planu zaleca się Burmistrzowi Gminy i Miasta Żuromin, Radzie Sołectkiej wsi Poniatowa oraz Sołtysowi wsi Poniatowo.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty.

W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy i Miasta Żuromin zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości. Oceną wdrażania Planu zajmie się Rada Sołectka.

8. PODSUMOWANIE

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości zakłada w przeciągu 5 najbliższych lat realizację kilku zadań. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową.

Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi, jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.